

Nr 198. Upphörande av försöksverksamheten med en produktionsnämnd för självstyrande kommunala skolor (NSS) (KSN-2011-0565)

Kommunfullmäktige

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

att förlänga försöksverksamheten med en särskild produktionsnämnd för självstyrande kommunala skolor (NSS) till och med den 30 juni 2012, varefter försöket avslutas och produktionsnämnden för självstyrande kommunala skolor upphör,

att de i försöksverksamheten ingående enheterna övergår till Styrelsen för vård och bildnings organisation från och med den 1 juli 2012, och att i arbetet med omorganisationen inom vård och bildning för ökat självstyre, en representant för produktionsnämnden för självstyrande kommunala skolor involveras från det kommunfullmäktige fattat beslut om att försöket med produktionsnämnd för självstyrande kommunala skolor ska upphöra,

att som ett led i erfarenhetsöverföringen, Styrelsen för vård och bildning utökas med två ledamöter och en ersättare,

att de enheter som har ingått i försöksverksamheten tar med sig sina tillgångar och skulder inklusive de balanserade resultaten till Styrelsen för vård och bildning,

att ge produktionsnämnden för självstyrande kommunala skolor i uppdrag att inför 2012 anpassa varje enhets verksamhet till avtalade ekonomiska ramar, samt

att uppdraga till Styrelsen för vård och bildning att till kommunstyrelsen senast den 31 augusti 2012 redovisa arbetet med självstyre, ekonomiska konsekvenser och övriga sammanhängande frågor.

Uppsala den 23 november 2011

På kommunstyrelsens vägnar

Gunnar Hedberg/Astrid Anker

I avgörandet deltagande: Gunnar Hedberg, Cecilia Forss, Liv Hahne, Christopher Lagerqvist (alla M), Mohamad Hassan, Cecilia Hamenius (båda FP), Stefan Hanna (C), Ebba Busch (KD), Marlene Burwick, Erik Pelling, Ulrik Wärnsberg, Hilde Klasson (alla S), Maria Gardfjell, Johan Lundqvist (båda MP) och Ilona Szatmari Waldau (V).

Dessutom närvarande: Fredrik Ahlstedt (M), Peter Nordgren (FP), Karin Ericsson (C), Irene Zetterberg (S), Frida Johnsson (MP) och Emma Wallrup (V).

Ärendet

Produktionsnämnden för självstyrande kommunala skolor (NSS) har funnits som försöksverksamhet sedan 2008. Försökstiden går ut 2011 och ställning måste tas till om produktionsnämnden ska fortsätta sin verksamhet eller ej. Styrelsen för vård och bildning (SVB) fick av kommunstyrelsen (KS) den 13 april 2011 i uppdrag att utifrån den nya skollagen och därav följande ansvarsfördelning och med erfarenheter från försöksverksamheten med självstyrande skolor se över sin organisation av den pedagogiska verksamheten till en inriktning mot ökat självstyre för samtliga skolor.

SVB har därefter genom sin förvaltning, med uppdrag till en konsult, genomfört en översyn och genomlysning av verksamheten. Rapporten rekommenderar en förändring av organisationen som ska resultera i bättre måluppfyllelse senast om två år. Rapporten rekommenderar också, helt utanför SVB:s uppdrag, att NSS upphör som självständig nämnd och att dess resultatenheter får fortsatt självstyre direkt under styrelsen men inom ramen för Vård & bildning. Produktionsstyrelsen föreslås förstärkas med ledamöterna från NSS.

SVB har nu återkommit till kommunstyrelsen med ett beslut av den 6 oktober 2011 om att uppdraga till sin förvaltning att med utgångspunkt från de delar av rapporten som har bäring på division Utbildning & lärande utar-

beta en tidsatt plan för genomförande av organisationsförslaget 2011-2012 samt i övriga delar återkomma med förslag till genomförandeplan. (*Bilaga 1*, utsändes separat.)

Gemensam skrivelse har inkommit 14 oktober 2011 från NSS och deras skolledare om erfarenheterna av vinsterna med självstyre för skolorna. (*Bilaga 2*, utsändes separat.) Särskilt yttrande har därvid avgivits av Kristin Liljeqvist (MP).

SVB beslutade den 28 oktober att anta en genomförandeplan för en organisationsförändring med inriktning enligt konsultrapporten (*bilaga 3*, utsändes separat).

Föredragning

Då SVB nu genomför en organisation som ger utrymme för ökat självstyre för samtliga kommunala skolor och förskolor är kommunstyrelsens villkor för att avsluta försöksverksamheten med NSS uppfyllda.

Konsultrapporten konstaterar att målstyrningen såväl på uppdrags- som produktions- sidan saknar mätbara indikatorer vilket gör att kommunens olika målnivåer inte hakar i varandra.

Detta tillsammans med en stor förbättringspotential vad gäller måluppföljningen ger förslag till en organisation med färre led och mer fokuserad på uppdraget och på rektors tydliga uppdrag enligt nya skollagen. Tydliga stödprocesser ska hjälpa rektor att utveckla verksamheten och en strategisk ledning ska utmana till fortsatt utveckling. Produktionsstyrelsen har beslutat att anta den inriktning av organisationen som konsulten föreslagit och har därför beslutat om en genomförandeplan. Genomförandet skall ske 2011-2012.

Beträffande NSS föreslår konsultrapporten att verksamheterna under en tvåårsperiod ska finnas inom ramen för vård och bildning och att produktionsnämnden NSS slås samman med styrelsen för vård och bildning. Syftet med att verksamheterna med fortsatt oförändrat självstyre ska flyttas till vård och bildning är att en löpande utvärdering ska visa eventuella skillnader i uppnådda resultat.

Detta skulle innebära att de skolor som drivs inom ramen för V&B skulle delas i två grup-

per med olika organisation. Nyttan därav kan ifrågasättas eftersom den totala skolorganisationen får ett utökat självstyre. Att i detta läge försämra möjligheterna för de skolor som ingått i NSS att få del av tydliga stödprocesser och en strategisk ledning som utmanar till fortsatt utveckling synes motverka strävan att stödja rektor i arbetet att fokusera på bättre resultat.

Syftet med att slå samman styrelsen och produktionsnämnden ska vara erfarenhetsöverföring utan att öppna för detaljstyrning, vilket rapporten anser vara en risk om omfattningen av verksamheten är för liten.

I bedömningen av en eventuell sammanslagning bör tidigare erfarenheter av en stor produktionsnämnd vägas in. Efter organisationsbeslutet 2003 bestod produktionsnämnden för vård och bildning av 15 ledamöter och 11 ersättare. Svårigheter att verka i bolagsliknande former medförde en översyn av produktionsnämnderna som reducerades till att få 9 ledamöter och 5 ersättare. Denna styrelse har att hantera ett brett verksamhetsområde och att göra en stor utökning enbart för skolfrågorna är inte rimligt. Erfarenhetsöverföringen är dock av stor vikt varför här föreslås att SVB utökas med två ledamöter och en ersättare från NSS.

Eftersom genomförandet av en ny organisation för pedagogiska verksamheten inom vård och bildning ska pågå under 2011-2012 vore det lämpligt att bibehålla NSS som egen organisation innevarande läsår ut. Det är dock viktigt att även de däri ingående enheterna får möjlighet att delta i genomförandearbetet inom V&B under vårterminen 2012. Det är också nödvändigt för NSS, i likhet med SVB, att anpassa sin skolorganisation till rådande elevunderlag och komma tillrätta med ekonomin som enligt delårsprognos per augusti visar ett överskridande och ett för högt kostnadsläge.

Ekonomiska konsekvenser

När NSS bildades och skolenheter övergick till deras ansvarsområde lämnade respektive skolenhet sitt tidigare inarbetade resultat i den gamla moderorganisationen SVB. Därefter har de olika enheterna inom ramen för NSS

uppvisat årliga såväl positiva som negativa resultat. Positiva resultat får enligt regelverket användas för utveckling eller omställning av verksamheten. Negativa resultat skall tjänas in inom en treårsperiod. När NSS upphör ska de ingående enheterna därför ta med upparbetade resultat samt övriga tillgångar och skulder till SVB.